

Силабус
навчальної дисципліни
Історія мистецтв
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма: «Хореографія. Фітнес»
Спеціальність: **024 Хореографія**
Галузь знань: **02 Культура і мистецтво**
Рівень вищої освіти: **бакалавр**

1 курс (1, 2 семестри)

Викладач	Погребняк Марина Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-muz/elearning-kaf-muz/sylabusy-khoreohrafiia/
Контактний тел.	0997318359
Е-mail викладача	pogrebnyak.modern.ballet@gmail.com
Графік консультацій	п'ятниця 14.20-15.20
Он-лайн навчання на платформі ZOOM	Ідентифікатор конференції: 510 473 5949 Код доступу: 1Wid7H
Корпоративна освітня платформа ЗВО	Офіційний сайт БДПУ (http://bdpu.org/). Вкладка: «Студент» – електронна навчальна підтримка Moodle

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/ годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
I семестр					
3/90	денна	16	14	60	залік
3/90	заочна	6	6	78	залік
II семестр					
5/150	денна	20	30	100	екзамен
5/150	заочна	8	8	134	екзамен

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: історія світових мистецтв, культура, архітектура, живопис,

театр та ін.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія мистецтв» є підготовка компетентного фахівця хореографії, який володіє знаннями про історію та розвиток закордонного та українського мистецтва, аналізує види, напрями, стилі та вміє використовувати в практичній роботі.

Курс є **обов'язковою навчальною дисципліною** циклу професійної підготовки здобувачів I рівня вищої освіти, які навчаються за ОПП «Хореографія. Фітнес» і вивчається протягом двох семестрів (I/II).

Курс вивчається в історичній послідовності виникнення і розвитку мистецтва, що повинно дати здобувачам уявлення про епоху, відтворення її особливостей у творчості митців, значущих явищ мистецької культури епохи.

Основними завданнями вивчення курсу «Історія мистецтв»:

- формування знань про стильові особливості мистецтва різних епох, жанрів, творчості провідних митців та окремих видів мистецтва;
- розкриття закономірностей становлення історії хореографічного мистецтва та розуміння історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту;
- формування вмінь самостійного аналізу мистецьких творів з точки зору історичної перспективи та їх драматургії;
- формування вмінь самостійно здобувати і застосовувати знання, спостерігати і пояснювати явища мистецтва, а також вміння користуватися підручником, інтернетом, довідковою літературою.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Хореографія»

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Хореографія»:

Програмні компетентності		Програмні результати навчання
Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.		
Загальні	ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПР 03. Вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.
Спеціальні (фахові)	СК 01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.	ПР 06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
	СК 02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.	ПР 07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.
	СК 03. Здатність застосовувати	ПР 08. Розуміти хореографію як

	теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.	мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.
	СК 04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).	ПР 09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.
	СК 05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.	ПР 10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.
	СК 08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.	ПР 13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

Зміст курсу

I семестр

Змістовий модуль 1. Вступ

Тема 1. Вступ до курсу

Поняття «культура». Матеріальні і духовні прояви культури. Форми культури. Завдання і функції культури. Періодизація культурного процесу. Мистецтво як складова частина культури. Художній образ як головна категорія мистецтва. Засоби створення мистецького твору: традиційні і сучасні (цифровий живопис, медіа мистецтво, тощо). Види та жанри мистецтва. Критерії класифікації мистецтва: просторові та часові, динамічні та статичні. Поняття "стиль" в історії мистецтва, різноманітність його визначення. Історичні стилі і стильові напрями різних видів мистецтва.

Змістовий модуль 2. Мистецтво стародавніх країн

Тема 2. Мистецтво Стародавнього Єгипту, Китаю, Індії, Японії, Іудеї

Ідеї і принципи мистецтва Індії; архітектура і живопис. Формування своєрідності китайської культури. Китайський живопис. Японський живопис. Мистецтво Ікебани. Арабська архітектура. Стародавній Єгипет. Сакральний характер культури і мистецтва. Символи культури. Астральний танець. Пантоміми. "Танець живота", Танці на кладовищі. Характеристика давніх китайських танців. Танці шаманів та танці екзорцизму. Різноманітні видовища і танці часів династії Хань. Танець і традиційна опера часів

династії Мін і Цін. Свято "Ліхтарів". Релігія брахманів. Танець Баядерок. Танець іудеїв навколо золотого тільця. Танок Давида. Танець Соломії.

Змістовий модуль 3. Мистецтво Стародавньої Греції та Риму

Тема 3. Мистецтво Стародавньої Греції

Поняття «античність». Основні етапи розвитку грецької культури. Мистецтво архаїчного періоду. Естетичні ідеали Стародавньої Греції. Література і мистецтво класичного періоду. Архітектура і скульптура епохи еллінізму.

Тема 4. Мистецтво Стародавнього Риму

Зародження театру. Ораторське мистецтво періоду ранньої Римської республіки. Література, архітектура, скульптура періоду пізньої Римської республіки. Християнська література, архітектура, живопис періоду пізньої Римської республіки.

Змістовий модуль 4. Давньохристиянське мистецтво

Тема 5. Давньохристиянське мистецтво

Особливості давньохристиянського мистецтва. Християнське зодчество. Ранньохристиянський живопис. Візантійська ікона.

Змістовий модуль 5. Мистецтво Візантії

Тема 6. Мистецтво Візантії

Візантійське мистецтво. Література, архітектура, настінний живопис, музика періоду раннього Середньовіччя. Архітектура, живопис, музично-поетичне церковне мистецтво періоду Македонської династії. Література, архітектура, живопис епохи Палеологів.

Змістовий модуль 6. Мистецтво Київської Русі

Тема 7. Давньоруське мистецтво

Історія давньоруського мистецтва. Руський фольклор. Мистецтво Київської Русі. Пам'ятники архітектури. Іконопис. Музика. Література.

II семестр

Змістовий модуль 7. Мистецтво Середньовіччя

Тема 8. Мистецтво Західної Європи в епоху раннього і класичного Середньовіччя.

Поняття «Середньовіччя». Процес християнізації населення. Художня творчість раннього Середньовіччя. Романський стиль. Архітектура, література і театр класичного Середньовіччя. Готика.

Змістовий модуль 8. Західноєвропейське мистецтво XVI--XIX ст.

Тема 9. Мистецтво епохи Відродження

Сутність Ренесансу. Живопис, скульптура, архітектура раннього Ренесансу. Леонардо да Вінчі. Рафаель Санті. Мікеланджело Буонарроті. Розквіт мистецтва Венеції. Тиціан Вечелліо. Характеристика мистецтва

пізнього Відродження. Поняття "Північне Відродження". Живопис доби Відродження. Розвиток Ренесансу в Нідерландах, Франції, Англії, Іспанії.

Змістовий модуль 9. Західноєвропейське мистецтво XVI--XIX ст.

Тема 10. Мистецтво бароко

Загальна характеристика мистецтва бароко. Архітектура доби бароко. Живопис бароко.

Змістовий модуль 10. Західноєвропейське мистецтво XVI--XIX ст. Тема 11. Мистецтво епохи класицизму

Загальна характеристика епохи. Представники класицизму в літературі. Живопис епохи класицизму. Основні риси класицизму. "Золоте століття" театру. Розквіт музичного мистецтва.

Змістовий модуль 11. Мистецтво Західної Європи

Тема 12. Мистецтво Західної Європи XIX століття

Зародження романтизму. Зародження критичного реалізму. Епоха декадансу. Зародження імпресіонізму.

Змістовий модуль 12. Мистецтво кінця XIX -- початку XXI ст.

Тема 13. Мистецтво Росії другої половини XIX ст.

Реалістичне мистецтво. Реалізм у живописі. "Передвижники". Розвиток музичних жанрів. "Могучая кучка". "Серебряный век" духовного життя Росії. Нові напрями в живописі. Художнє об'єднання "Мир искусства".

Змістовий модуль 13. Українське мистецтво в XIX — XXI ст.

Тема 14. Українське мистецтво кінця XIX--початку XX ст.

Новаторство у кіно й театрі (О. Довженко, Лесь Курбас). Українська музика. Українська сецесія в Галичині.

Тема 15. Нові стильові напрями мистецтва XX -- поч. XXI ст.

Стиль "модерн". Особливості естетики кубізму, футуризму, сюрреалізму, постмодернізму. Музична культура XX ст.

Змістовий модуль 14. Хореографічне мистецтво: історичні витоки та ключові поняття

Тема 16. Історія хореографічного мистецтва: ключові поняття

Види хореографічного мистецтва. Зміст понять: "ритуальний танець", "театральний танець", "соціальний танець", "народно-сценічний танець", "балет", "балетний театр", "танцтеатр". Стильові напрями театального танцю. Жанри балету за драматургією та формою.

Тема 17. Антична хореографія

Священні, військові, театральні (емелія, кордак, сікканіда) і світські танки в Стародавній Греції. Ритуальні танці ранніх християн. Танці в Стародавньому Римі.

Змістовий модуль 15. Танцювальне мистецтво в добу Середньовіччя та Відродження

Тема 18. Танці "Темних віків" та Середьовіччя

Танці кубістерів, жонглерів. Релігійні танці в Іспанії і Франції. "Мандрівні балети" в Іспанії і Франції. Маскаради і балети при дворах Карла IX, Генріхов III і IV, Людовіка XIII, Людовіка XIV.

Тема 19. Танець доби Відродження

Перші складні балети в Італії і Франції. Балети у Лондоні, Швеції, Німеччині. Твори Карозо, Негрі, Туано Арбо. Техніка танців XV--XVII ст. (Павана, Гільярда, Вольта, Бранлі, Бурре). Балети та техніка танців за Людовіка XIV. Заснування Академії музики. Перша опера-балет "Помона". Жан Батіст Люлі та початок реформ у балеті. Перша поява танцівниць на сцені. Хореографічна література Франції у другій половині XVIII ст. Танці XVII--XVIII ст. Бали -маскаради Людовіка XV ст.

Змістовий модуль 16. Театральний танець

Тема 20. Театральний танець XVIII--XIX ст.

Жан Жак Новер та його реформи. Балети Ж. Ж. Новера. Послідовники його реформ. Доберваль. Балет в Італії і Франції XIX ст. Доба Романтизму і Марія Тальоні. Реформа балетних костюмів. Балетмейстер Сен-Леон. Балети Маріуса Петіпа.

Тема 21. Балет XX ст.

Криза академічного балету на межі XIX--XXст. Нововведення О. Горського. "Новий Російський балет" М. Фокіна. Перші автори танцю США і Європи (А. Дункан, Л. Фуллер, Р. Сен-Дені, О. Сахаров). Нові напрями театрального танцю (танець "модерн", неокласичний, джаз-танцю) та його найвидатніші представники (Дж. Баланчин, С. Лифар, М. Грехем та ін.). Український балет XX ст.: традиції і новації.

Методи навчання

Викладання дисципліни передбачає використання наступних методів навчання: словесний (викладення основних положень навчального курсу); ілюстративний (показ викладачем відео та презентацій); репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами творчої діяльності); проблемно-пошуковий (самостійний пошук здобувачем засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання навчальних завдань); інтеграції (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін у процесі професійної діяльності).

Політика курсу

Політика проведення навчальних занять регламентується положеннями БДПУ:

- https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/OOP_BSPU_2020-1.pdf

Про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі БДПУ:

https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/Distatcine_navchannia_2020.pdf

Дисципліна «Історія мистецтв» передбачає проведення практичних занять і самостійну роботу.

Курс має особливості, які спрямовані на максимальне засвоєння вами знань з анатомії танцю.

Безпека:

- у разі ракетних ударів або інших надзвичайних ситуацій, первинним є ваша безпека!!! Якщо під час заняття оголошують повітряну тривогу, заняття припиняється, і ми працюємо в асинхронному режимі;
- дотримуйтеся алгоритму дій при сигналі «Повітряна тривога» і як тільки можливо, повідомте про ваш стан та можливість продовжити навчання.

Типи занять:

- лекції з мультимедійним супроводом;
- перегляд відео для того, щоб ви мали не лише теоретичні знання, а й зрозуміли, як все це виглядає на практиці.

Zoom-заняття:

- для підвищення ефективності навчання та взаємодії між усіма учасниками, увімкнення камери є обов'язковим!!! Це допомагає мені як викладачу побачити чи засвоїли Ви новий матеріал, чи вірно Ви виконуєте ті чи інші вправи. Але якщо є причини, у зв'язку з якими Ви не маєте можливості увімкнути камеру, попереджати слід до початку пари.

Інтерактивні методи:

- робота в групах та парах;
- мозкові штурми із застосуванням таких ігрових цифрових інструментів як Crossword Labs, Word Wall, Jeopardy Labs.

Домашнє завдання:

- Домашнє завдання є регулярним, носить як теоретичний так і практичний характер.

Відвідування занять:

🌈 Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Якщо здобувач вищої освіти з поважних причин (хвороба, участь в майстер-класах, науково-практичних конференціях та інше), не може бути присутнім на заняттях, навчання може проходити на корпоративній освітній платформі Moodle – <https://edu.bdpu.org>

🌈 Студент, який пропустив заняття, зобов'язаний їх відпрацювати.

Академічна доброчесність.

Навчальний процес спрямований на продуктивну діяльність у процесі якої здобувачі вищої освіти повинні проявляти чесність, порядність, справедливість як до себе так і по відношенню к іншим, дотримуватись моральних та етичних норм поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

(Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті, пункт 3. Політика академічної доброчесності в БДПУ (пункт 3.4). Режим доступу:

https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrocheshnist-_sayt.pdf

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Навчально-методичний комплекс (зміст лекцій, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи) завантажено на корпоративній освітній платформі ЗВО – Moodle БДПУ. До дисципліни Вас підкріплює викладач.

Під час он-лайн навчання, лекції та практичні заняття проводяться за розкладом в ZOOM. Система нарахування балів публічно висвітлюється в журналі оцінок (корпоративна освітня програма Moodle).

Для завантаження файлів великого об'єму застосовується інформаційний канал Telegram, в якому створюється група здобувачів освіти, які вивчають дану дисципліну (денна, заочна форма навчання).

Розклад занять

Слідкувати за розкладом занять Ви можете на офіційному сайті БДПУ за посиланням <https://bdpu.org.ua/timetable-fppom> та у чат-боті https://t.me/BDPU_Rozklad_bot

Система оцінювання та вимоги

Здобувач вищої освіти отримує бали за кожне практичне заняття. Аналогічно оцінюються види самостійної роботи за кожний модуль. В кожному плані практичного заняття та завданнях до самостійної роботи прописано кількість балів та критерії оцінювання.

Навчально- методичний комплекс даної дисципліни (робоча програма, силабус, лекції, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи) завантажені на корпоративній освітній платформі Moodle.

Під час он-лайн навчання, оцінка виставляється в електронному журналі Moodle.

Здобувач вищої освіти, який успішно виконав всі види роботи, має можливість набрати 100 балів.

Поточний контроль: індивідуальне опитування, співбесіда, модульне письмове опитування, тестування, самооцінка, самоаналіз.

Модульний контроль: контрольна робота - відповіді на тестові питання,

Підсумковий контроль: залік -- презентація авторського проекту на вільну тему з історії мистецтв, хореографічного зокрема; екзамен – участь у розробці сценарію і презентації культурно-мистецької програми на вільну тему з історії мистецтв, хореографічного зокрема; відповіді на питання (заочне відділення).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота												Змістовий МК модуль 3		Залік	Сума		
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		100	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	25		

Поточний контроль та самостійна робота												Екзамен	Сума
Змістовий модуль 4						МК Тести							
T16	T17	T18	T19	T20	T21							100	200 : 2
12	12	12	12	12	12						28		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX(з можливістю повторного складання)
1-34	F(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни та поняття. Енциклопедичне видання. Київ : Інститут культурології АМУ, 2008. Т. 1. 208 с.
2. Левчук Л., Гриценко В., Єфіменко В., Живоглядова І. Історія світової культури: Культур. регіони : навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищих закл. освіти / гол. ред. С.В.Головко. Київ : Либідь, 2000. 519 с.
3. Греченко В., Чорний І., Кушнерук В., Режко В. Історія світової та української культури : підруч. для вищ. закл. Київ : Літера, 2000. 463 с.: іл.
4. Корниенко Н. Театральная естетика Л. Курбаса. *Український театр*. 2008. № 1. С.251–332.
5. Культурологія : енциклопедичний словник / за ред. В. П. Мельника. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 508 с.
6. Погребняк М. М. Балет. *Велика українська енциклопедія*. URL: <https://vue.gov.ua/Балет> (дата звернення: 10.12.2021).
7. Погребняк М. М. Балетна техніка. *Велика українська енциклопедія*. URL: [https://vue.gov.ua/Балетна техніка](https://vue.gov.ua/Балетна_техніка) (дата звернення: 2.12.2021).
8. Погребняк М. М. Китайський танець : навч. -метод. посібник. Полтава : ПДПУ, 2005. 80 с.
9. Погребняк М. М. Нові напрями театального танцю ХХ--поч. ХХІ ст.: історико-культурні передумови, крос-культурні зв'язки, стильова типологія : монографія. Полтава: ТОВ Прінтмакс, 2021. 330 с.
10. Погребняк М.М. Танець «модерн» ХХ ст.: витоки, стильова типологія, панорама історичної ходи, еволюція: монографія. Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2015. 312 с., іл.
11. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : монографія. Харків : ХДАК, 2007. 344 с.

Допоміжні

1. Зінич О. В. Пластичність у балетній музиці М. Равеля : монографія. Київ : ІМФЕ, 2009. 231 с.
2. Полянська Г. М. Жанровий пошук у балетній музиці Віталія Губаренка : монографія. Ніжин : видавець ПП Лисенко М. М., 2017. 328 с.
3. Станішевський Ю. Українець Серж Лифар – зірка світового балету. Київ : Видавнича група «Сучасність», 2009. 92 с.
4. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. Навчальний посібник. Львів. Світоч. 2004. 298 с.
5. Панфілова Т.О. Історія мистецтва: навчально-методичні рекомендації. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. 276 с.
6. Українське мистецтво у полікультурному просторі. За ред. О.П. Рудницької. К., 2000. 277 с.
7. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії : монографія. К. : КиМУ, 2010. 208 с.

Інформаційні ресурси

1. www.bdpu.org – Сайт БДПУ, library
2. www.mon.gov.ua- Міністерство освіти і науки України.
3. http://www.regionalmuseum.kr.ua/muzh01a1_u.htm (електронна бібліотека книжок з дисципліни).
4. Документальні фільми про художників. URL: <http://golbis.com/pin/vse-dokumentalnyie-filmyi-pro-hudozhnikov-1950-2005/#.VGhi859X9ni>
5. Інституційний репозитарій БДПУ. <https://dspace.bdpu.org.ua/home>